

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ  
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ВНУТРІШНІХ СПРАВ  
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

**Циклова комісія економіки та управління**

**ПРОГРАМА**

навчальної дисципліни «Логістичний контролінг»  
обов'язкових компонент  
освітньо-професійної програми  
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

**Логістика**

**Харків 2022**

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

Науково-методичною радою  
Харківського національного  
університету внутрішніх справ  
Протокол від 30.08.2022 № 8

**СХВАЛЕНО**

Методичною радою  
Кременчуцького льотного  
коледжу  
Протокол від 22.08.2022 № 1

**ПОГОДЖЕНО**

Секцією науково-методичної ради  
ХНУВС з гуманітарних та соціально-  
економічних дисциплін  
Протокол від 29.08.2022 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки та управління,  
протокол від 15.08.2022 № 1

**Розробники:** викладач циклової комісії економіки та управління, спеціаліст  
другої категорії, Черніхова О.С.

**Рецензенти:**

1. Старший викладач циклової комісії економіки та управління КЛК ХНУВС, к.е.н., спеціаліст вищої категорії, викладач – методист, Харченко М.В.
2. Професор кафедри логістики НАУ, доктор економічних наук, професор, експерт Українського логістичного альянсу (УЛА) Смерічевська С.В.

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма обов'язкової навчальної дисципліни складена відповідно до освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Логістика.

Логістичний контролінг є інтегрованою функцією логістики та контролінгу, саме тому впровадження логістичного контролінгу на підприємстві можна пов'язати з еволюцією процесів управління, що зумовлені науково-технічним прогресом та зміною виробничих процесів.

Навчальна дисципліна «Логістичний контролінг» - це одна із варіативних професійно-орієнтованих дисциплін підготовки бакалаврів за освітньо-професійною програмою Логістика.

**Предметом дисципліни** є контролінг логістичних бізнес процесів.

**Міждисциплінарні зв'язки:** Дисципліна вивчається на основі базової загальноєкономічної та правової підготовки здобувачів вищої освіти, міждисциплінарні зв'язки: ґрунтується на знаннях, отриманих під час вивчення таких навчальних дисциплін, «Основи логістики та управління ланцюгами поставок», «Правове забезпечення логістики», «Економіка логістики», «Логістичне обслуговування», «Проектування логістичних процесів». Виступає базою для вивчення дисциплін: «Транспортна логістика», «Логістичний інжиніринг», «Управління логістичними проектами».

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

1. Логістичний контролінг в системі менеджменту.
2. Види логістичного контролінгу.
3. Суб'єкти та об'єкти логістичного контролінгу.
4. Система показників логістичного контролінгу.
5. Організація служби логістичного контролінгу на підприємстві.
6. Інформаційна підтримка системи логістичного контролінгу.
7. Стратегічний аналіз логістичної системи. Взаємозв'язок логістичної та корпоративної стратегії.
8. Інструментарій управління в системі логістичного контролінгу. Логістичний леверидж.
9. Контролінг логістичних проектів.
10. Експертна діагностика фінансово-господарського стану логістичного підприємства.

### 1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Логістичний контролінг» є формування у майбутніх логістів системних знань з концептуальних основ управління логістичним підприємством на основі інтегрування, координації та спрямування діяльності логістичних служб та інших підрозділів підприємства на досягнення оперативних та стратегічних цілей, а також теоретичне обґрунтування та розробка науково-методичного забезпечення, практичних рекомендацій щодо реалізації ринково-адаптованих управлінських засад

діяльності підприємств через механізм логістичного контролінгу.

1.2.Основними завданнями вивчення дисципліни «Логістичний контролінг» є:

1. Набуття здобувачами освіти теоретичних знань з економічної сутності поняття логістичний контролінг;
2. Засвоєння понятійного апарату логістичного контролінгу та принципів побудови системи логістичного контролінгу на підприємстві;
3. Набуття навичок вирішення завдань стосовно координації логістичної діяльності з метою досягнення цілей підприємства
4. Опанування здобувачами освіти концепції інформаційної та консультаційної підтримки щодо прийняття ефективних управлінських рішень; створення і забезпечення функціонування загальної інформаційної системи управління підприємством;
5. Надання практичних навичок щодо формування та функціонування системи логістичного контролінгу на підприємстві.

1.3.Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

**знати:**

1. Понятійний апарат логістичного контролінгу;
2. Види логістичного контролінгу та їх характеристики;
3. Характеристику об'єктів та суб'єктів логістичного контролінгу, систему показників логістичного контролінгу;
4. Організаційно-методичні основи формування та функціонування системи логістичного контролінгу на підприємстві;
5. Інструментарій стратегічної та оперативної діагностики в системі логістичного контролінгу;
6. Процес контролінгу логістичних проектів;
7. Методику проведення експертної діагностики фінансово-господарського стану підприємства;

**вміти:**

1. Застосовувати набуті теоретичні і практичні знання для вирішення конкретних задач в процесі прийняття управлінських рішень в сфері логістики;
2. Користуватися сучасними методиками проведення стратегічної діагностики логістичного підприємства для обґрунтування управлінських рішень;
3. Трансформувати організаційну структуру в структуру за центрами відповідальності логістичного підприємства;
4. Економічно обґрунтовувати доцільність впровадження логістичних проектів;
5. Проводити фінансовий скринінг логістичного підприємства.

1.4.Форма підсумкового контролю (екзамен)

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години / 3 кредити ECTS.

### 1.5. Програмні компетентності:

<b>Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:</b>		
<b>Інтегральна компетентність</b>	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук	
<b>Спеціальні компетентності (СК)</b>	СК-8	Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.
	СК-23	Володіння навичками складання операційної та фінансової звітності, логістичного документообігу, здійснення логістичного аудиту та контролінгу на основі аналізу статистичної звітності.

## 2. Короткий опис змісту навчальної дисципліни

### Тема № 1. Логістичний контролінг в системі менеджменту.

Сутність та особливості логістичного контролінгу в системі управління підприємством. Основна мета та функції логістичного контролінгу. Основні концепції контролінгу. Змістова модель логістичного контролінгу в управлінні діяльністю підприємства. Доцільність та необхідність впровадження логістичного контролінгу у діяльність логістичних підприємств.

### Тема № 2. Види логістичного контролінгу.

Порівняльна характеристика стратегічного та оперативного контролінгу. Характеристика стратегічного контролінгу: визначення, мета, завдання, напрями контролінгу. Характеристика оперативного контролінгу: визначення, мета, завдання, напрями контролінгу.

### Тема № 3. Суб'єкти та об'єкти логістичного контролінгу.

Визначення та класифікація суб'єктів логістичного контролінгу. Професійні компетенції суб'єктів логістичного контролінгу. Основні об'єкти управління в системі логістичного контролінгу. Концепція обліку відповідальності в контролінгу та поняття про центри відповідальності. Класифікація центрів відповідальності. Принципи виділення центрів відповідальності на підприємстві та основні вимоги до них.

### Тема № 4. Система показників логістичного контролінгу.

Основні показники логістичного контролінгу. Показники логістичного контролінгу стратегічного рівня управління. Показники логістичного контролінгу оперативного рівня управління. Склад показників КРІ логістичного контролінгу. Система логістично-контролінгових показників.

### **Тема № 5. Організація служби логістичного контролінгу на підприємстві.**

Структура служби логістичного контролінгу на підприємстві. Місце служби контролінгу в системі управління підприємством. Формування цільових функцій та елементів системи логістичного контролінгу. Варіанти організації служби логістичного контролінгу. Механізм впровадження системи логістичного контролінгу в структуру управління підприємством.

### **Тема № 6. Інформаційна підтримка системи логістичного контролінгу.**

Інформаційна база логістичного контролінгу. Фінансова звітність логістичного підприємства. Рух інформаційних потоків в логістичній системі в процесі прийняття управлінських рішень. Координація служб логістичного підприємства. Інформаційно-аналітична система підтримки прийняття управлінських рішень.

### **Тема № 7. Стратегічний аналіз логістичної системи. Взаємозв'язок логістичної та корпоративної стратегії.**

Стратегічний аналіз в системі логістичного контролінгу. Портфельний аналіз. Аналіз потенціалу. SWOT – аналіз. Розробка сценаріїв. Процес формування логістичної та корпоративної стратегії. Вплив логістичного контролінгу на формування та досягнення логістичної та корпоративної стратегії.

### **Тема № 8. Інструментарій управління в системі логістичного контролінгу. Логістичний леверидж.**

Леверидж як інструментарій контролінгу в управлінні логістичними витратами. Розрахункові моделі оцінки логістичного левериджу. Управлінські рішення, що можуть бути прийняті на основі показника логістичного левериджу.

### **Тема № 9. Контролінг логістичних проектів**

Сутність контролінгу логістичних проектів, його мета і завдання. Принципи, функції та види контролінгу логістичних проектів. Критерії оцінки логістичних проектів у контролінгу. Процес створення системи контролінгу логістичних проектів та його етапи. Процес реалізації контролінгу логістичних проектів.

### **Тема № 10. Експертна діагностика фінансово-господарського стану логістичного підприємства.**

Зміст, цілі і завдання експертної діагностики фінансово-господарського стану підприємства. Методи стратегічної діагностики підприємства та їх характеристика. Методи оперативної діагностики та їх характеристика. Фінансовий скринінг.

### **3. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті**

#### **Основна література:**

1. Гаврилюк Н. М. Теоретичні аспекти логістичного управління підприємством на основі контролінгу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pu.if.ua/depart/Finances/resource/file>
2. Давидович І.Є. Контролінг: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2008.- 552 с.
3. Контролінг : навч. посіб. / І. Г. Брітченко, А. О. Князевич. – Рівне : Волинські обереги, 2015. – 280 с.
4. Малярець Л. М. Формалізація задач контролінгу логістичної діяльності підприємства. Монографія / Л. М. Малярець, Г. Л. Матвієнко - Біляєва. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. – 227 с.
5. Маркіна І.А. Контролінг для менеджерів: Навч. посіб. / І. А. Маркіна, О. М. Таран-Лала, М. В. Гунченко. — К. : Центр учбової літератури, 2013.— 304 с.
6. Лозовицький Д.С. Контролінг. Навчальний посібник / Д.С. Лозовицький. – Львів: Видавництво ЛьвДУВС, 2012. – 310 с.
7. Поліщук Н. В. Інтеграція цілей логістики і контролінгу в ієрархії цілей менеджменту / Н. В. Поліщук// Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2001. – №416. – С. 319-323.

#### **Допоміжна література:**

8. Давидович І.Є. Оперативний контролінг та його роль в управлінні діяльністю підприємств і організацій // Вісник Тернопільської академії народного господарства, 2006, №2. – С.85-95.
9. Пушкар М.С. Контролінг- інформаційна підсистема стратегічного менеджменту: Монографія/ М.С. Пушкар. – Тернопіль: Картбланш, 2004. -370 с.
10. Шепітко Г.Ф. Контролінг: посібник (для студентів економічних спеціальностей усіх форм навчання)/ Г.Ф. Шепітко.- К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. – 136 с.

#### **Інформаційні ресурси в Інтернеті**

11. Гаврилюк Н. М. Теоретичні аспекти логістичного управління підприємством на основі контролінгу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pu.if.ua/depart/Finances/resource/file>

#### **4. Засоби оцінювання здобувачів вищої освіти**

##### **Питання для підсумкового контролю (екзамену):**

1. Сутність логістичного контролінгу як функціонально відокремленого напрямку економічної роботи на підприємстві.
2. Вплив логістики на ефективність бізнесу компанії.
3. Контролінг в логістичних системах.
4. Концепція логістичного контролінгу.
5. Система показників логістичного контролінгу.
6. Взаємозв'язок логістичного контролінгу з основними функціями управління підприємством.
7. Місце логістичного контролінгу в системі менеджменту.
8. Функції логістичного контролінгу.
9. Цикл логістичного контролінгу.
10. Причини впровадження логістичного контролінгу.
11. Різниця між стратегічним та оперативним контролінгом.
12. Різниця між контролем та логістичним контролінгом.
13. Взаємозв'язок функцій логістичного контролінгу та функцій управління підприємством.
14. Основні концепції логістичного контролінгу.
15. Логістичні стратегії підприємства.
16. Витрати підприємства як основний об'єкт управління в системі логістичного контролінгу.
17. Чинники класифікації загальних та логістичних витрат в системі контролінгу.
18. Процеси логістичного контролінгу на підприємстві.
19. Формування логістичних витрат за місцями виникнення, центрами витрат та центрами відповідальності.
20. Суб'єкти логістичного контролінгу, їх види.
21. Об'єкти логістичного контролінгу.
22. Центри відповідальності як об'єкт логістичного контролінгу.
23. Принципи виділення центрів відповідальності.
24. Основні типи центрів відповідальності.
25. Трансформація організаційної структури логістичного підприємства за центрами відповідальності
26. Підконтрольні показники основних типів центрів відповідальності.
27. Взаємозв'язок центрів відповідальності в досягненні стратегічних цілей підприємства.
28. Інформаційна підтримка системи логістичного контролінгу.
29. Сутність стратегічної діагностики логістичного підприємства.
30. Виникнення і розвиток логістичного контролінгу.
31. Взаємозв'язок логістичної та корпоративної стратегії.
32. Стратегічна діагностика на основі аналізу «п'яти сил Портеру».
33. Принципи побудови служби контролінгу на логістичному



підприємстві.

34. Стратегічна діагностика на основі SWOT – аналізу.
35. Оперативна діагностика логістичного підприємства.
36. Методика проведення аналізу майнового стану логістичного підприємства.
37. Методика проведення аналізу ліквідності логістичного підприємства.
38. Методика проведення аналізу платоспроможності та фінансової стійкості логістичного підприємства.
39. Методика проведення аналізу ділової активності логістичного підприємства.
40. Методика проведення аналізу рентабельності логістичного підприємства.
41. Методика проведення діагностики банкрутства логістичного підприємства.
42. Моделі, які використовуються для аналізу загрози банкрутства.
43. Управління відхиленнями в логістичному контролінгу.
44. Методика складання бюджетів центрів відповідальності логістичного підприємства.
45. Місце логістичного контролінгу в системі управління підприємством.
46. Управлінський облік як вихідний елемент системи логістичного контролінгу і його завдання.
47. Модель «витрати – обсяг – прибуток» та аналіз їх взаємозв'язку.
48. Система «стандарт – кост», її характеристика і сфери застосування.
49. Система «директ – кост», її характеристика і сфери застосування.
50. Система «таркет – кост», її характеристика і сфери застосування.
51. Переваги та недоліки використання методів обліку витрат в системі логістичного обліку.
52. Різниця між управлінським та фінансовим обліком в системі логістичного контролінгу.
53. Метод сум покриття, специфіка його використання в системі логістичного контролінгу.
54. Управління прибутком логістичного підприємства на основі аналізу безбитковості.
55. Обґрунтування асортиментної політики логістичних послуг на основі маржинального доходу.
56. Діагностика «вузьких місць» логістичного підприємства.
57. Управління структурою витрат за допомогою логістичного важеля.
58. Складові елементи логістичного важеля.
59. Сутність поняття та методика розрахунку чистого приведенного доходу.
60. Сутність оперативного рівня управління в системі логістичного контролінгу.
61. Концепція створення відділу логістики на промисловому підприємстві.
62. Облік витрат в системі логістичного контролінгу.

- 63. Інструменти логістичного контролінгу.
- 64. Релевантна інформація для виявлення логістичних витрат та формування показників на оперативному рівні.
- 65. Релевантна інформація для виявлення логістичних витрат та формування показників на стратегічному рівні.
- 66. Витрати логістичних послуг.
- 67. Підконтрольні показники для логістичної підсистеми «транспорт».
- 68. Підконтрольні показники для логістичної підсистеми «обслуговування замовлень».
- 69. Підконтрольні показники для логістичної підсистеми «склад».
- 70. Облік витрат за методом ABC.
- 71. Критерії та умови центрів відповідальності.
- 72. Методика ідентифікації центрів відповідальності.
- 73. Контролінг логістичних проектів, його мета і завдання.
- 74. Принципи, функції та види контролінгу логістичних проектів.
- 75. Критерії оцінки проектів логістичного контролінгу.
- 76. Процес створення системи контролінгу логістичних проектів та його етапи.
- 77. Процес реалізації контролінгу логістичних проектів.
- 78. Структура служби логістичного контролінгу на підприємстві.
- 79. Професійні вимоги до персоналу служби логістичного контролінгу.
- 80. Посадові обов'язки персоналу служби логістичного контролінгу.